

Етички кодекс на однесување и соработка со фармацевтската индустрија

Вовед

Националното здружение за помош и поддршка на лица со мултипла склероза – Национално здружение за МС, Скопје е доброволно, непрофитно, невладино и непартиско здружение на граѓани, формирано за остварување, заштита, унапредување и усогласување на правата, потребите и интересите на лицата со мултипла склероза (МС) и лицата кои се грижат за нив.

Визија на Здружението е населението, надлежните органи и останатите чинители во нашата држава да бидат информирани за МС, потребата од справување со болеста и навремен третман веднаш по дијагностицирањето. Понатаму, делување во насока на воспоставување силен и функционален здравствен и социјален систем, кој ќе биде целосно посветен и фокусиран на обезбедување на подобар квалитет на живот за пациентите со МС и нивните семејства.

Мисија на Здружението е да го поддржи здравството, надлежните институции, граѓаните, невладиниот сектор, останатите чинители и меѓународните организации и институции во напорите за спроведување на реформи во оваа област во нашата држава. Нашата цел е активно ангажирање околу потребите на лицата со МС и лицата кои се грижат за нив, справување со нивните потреби, создавање на држава со значително подобар здравствен, правен, социјален и пензиски систем.

Членството во Здружението е доброволно и бесплатно, а членови се пациенти, поддржувачи, стручни лица и волонтери кои ја поддржуваат нашата работа.

Клучни цели и задачи на Здружението:

- заштита и зајакнување на правата на лицата со МС, почитување на нивната личност и достоинство,
- дејствување во насока на подобрување на квалитетот на живот на лицата со МС,
- промоција, унапредување и усовршување на јавното здравје и примена на светските протоколи во дијагностика, третман и следење на лицата со МС,
- лобирање и дејствување во насока на обезбедување современ и адекватен пристап до високоефикасни лекови, односно ран и адекватен третман со цел одложување, санирање и превенција на инвалидитет кај лицата со МС,
- помагање, поддршка, обединување, насочување, едукација и информирање на лицата со МС и нивно адаптирање и интегрирање во општествениот и социјалниот живот,
- делување во насока на унапредување и усовршување на здравствениот, социјалниот и рехабилитациониот систем во согласност со поединечните потреби и способности на лицата со МС со цел унапредување на нивното здравје,

- воспоставување редовна комуникација меѓу пациентите, лекарите, здравствените институции, фармацевтските компании и останатите релевантни чинители во областа,
- вршење едукативна, информативна и издавачка дејност,
- континуирано следење на новитетите по однос на научни, теоретски и практични сознанија во областа на медицината и технологијата во земјата и странство кои се однесуваат на МС како и делување со цел имплементирање на истите,
- поддршка на научно-истражувачката работа преку разни форми на советувања, семинари, симпозиуми, конференции, дијалози во интерес на лицата со МС,
- вклучување на лицата со МС во образовниот процес и пазарот на труд со остварување на сите нивни права и бенефиции кои се загарантирани и регулирани согласно позитивните локални законски прописи,
- помагање на професионален развој и квалификации на стручните и здравствените работници во областа поврзана со профилакса, дијагностиката, лекување и рехабилитација на лицата со МС,
- преземање на мерки за надминување на емоционалните последици од болеста, професионални преквалификации и социјална рехабилитација на лицата со мултипла склероза.

Здружението своите цели и задачи ги остварува преку:

- организирање и учество на настани, презентации, симпозиуми, конференции, семинари, обуки, советувања, научни средби, работни сесии, состаноци, работилници, трибини и дебати,
- советувања и консултации на лицата со МС и други чинители,
- запознавање на надлежните институции со потребите и проблемите на лицата со МС,
- поддршка на истражувачки, образовни и други институции, чија дејност е поврзана со целите на Здружението,
- организирање на концерти, изложби и други културни собири.

Здружението препознава дека:

- здруженијата на граѓани, здруженијата на пациенти, како јавни невладини, непрофитни организации може да зависат од волонтерски труд за да ги одржуваат секојдневните административни работи и активности и може да се финансираат од членарина, донации, дотации, доброволни прилози, спонзорства од Републичкиот буџет и буџетот на единиците на локална самоуправа, други невладини организации, трговски друштва и други правни лица од државата и од странство, давање на услуги на други здруженија, организации и институции, провизии од органи, организации, заедници и од други установи, од трговски друштва и други правни лица, од други услуги (имотни права и сл.), од други извори предвидени со Закон и Статутот.
- фармацевтските компании се ангажирани во истражување, развој и маркетинг на производи кои имаат за цел, меѓу другото, да ја лекуваат мултиплата склероза, да помогнат во контрола и менаџмент на МС, и од наведените причини претставуваат соодветен соработник и партнер.
- преку дијалог и соработка со фармацевтската индустрија можеме да ги промовираме нашите цели, заеднички работејќи да го постигнеме најдобриот можен квалитет на живот на лицата со МС.

Цел на овој етички кодекс

Целта на овој етички кодекс е да обезбеди етичка, кредибилна и транспарентна соработка помеѓу членовите и извршните тела на Националното здружение за МС од една страна и фармацевтската индустрија од друга страна. Етичкиот кодекс е изработен врз основа на постоечкиот кодекс на практика за односи помеѓу фармацевтската индустрија и пациентските организации на Европската Федерација на Фармацевтски Индустрii и Асоцијации (Code of Practice on Relationships between the Pharmaceutical Industry and Patient Organizations) [1]. Исто така земени се предвид и насоките за интеракција со комерцијални ентитети за постигнување на здравствени цели при Светската Здравствена Организација (World Health Organization's Guidelines on Interaction with Commercial Enterprises to Achieve Health Outcomes, EB107/20) [2] и InterAction PVO Standards (pertaining to Pharmaceuticals and Medical Resources) [3].

Националното здружение за МС и фармацевтските компании како и други организации ширум светот имаат предвид дека е доста важно да се одржи индивидуалниот интегритет кога се соработува на активности и проекти за доброто на пациентите. Затоа, сите типови на соработка меѓу нив треба да се соодветно регулирани не само со правила и прописи, туку и со соодветно спроведување и имплементирање. Од таа причина го вклучуваме и овој документ кој дефинира најдобри практики на соработка.

Во развој на односите со фармацевтските компании за унапредување на мисијата на здружението и подобрување на квалитетот на живот на лицата со МС мора да се утврди дали постои конфликт на интереси за да се зачува репутацијата и интегритетот на здружението.

Здружението соработува со фармацевтската индустрија согласно овој кодекс. Очекуваме и тие да го почитуваат овој кодекс на однесување при соработка со нас.

Принципи на кодексот

- Здружението нема да покажува пристрасност кон одредени лекови и препарати.
- Фармацевтската индустрија нема да бара од Здружението да врши промоција на одредени лекови и препарати.
- Сите партнерства се базираат на взаемна почит, каде секој партнер има еднаква вредност.
- Целите и проектите мора да се транспарентни. Финансиска и нефинансиска помош обезбедена од фармацевтската индустрија секогаш ќе биде јасно објавена.
- Здружението охрабрува финансирање од повеќе извори.

Начин на соработка меѓу Националното здружение за МС и фармацевтски компании:

Секоја соработка мора да биде структурирана и да осигура и консолидира интегритет, кредибилитет и континуиран успех, со дополнителна вредност за партнерите.

Соработка мора да биде во сооднос со:

- релевантни национални закони и регулативи и
- кодексот на практика и внатрешни насоки на фармацевтската компанија.

Соработката исто така треба да има специфични цели и да ги пресретне следните основни критериуми:

- релацијата да придонесе кон подобрување на здравјето и квалитетот на живот на лицата со МС,
- условите мора да се јасни во напишани договори каде стои износ на финансиски или нефинансиски придонес и правата и обврските на двете страни.

Критериум за евалуација мора да е развиен и да се користи за проценка на овие договори и соработка вклучувајќи: слика во јавноста, финансиска стабилност и интегритет на компанијата. Здружението ќе развие и одржува пишани процедури и политики за евалуирање на потенцијални донации од страна на фармацевтските компании за да се осигура дека се во сооднос со легални, културни и етички критериуми.

Прифаќање на донации/ финансиска поддршка/спонзорства/грант

Сите донации, финансиска поддршка, грант и спонзорства мора да се користат во сооднос со мисијата, целта и програмските цели на Здружението и за бенефит на лицата со МС без предрасуди во однос на раса, пол, класа, политичка, религиозна или друга афилијација. Средствата не треба да се бараат и прифаќаат од фармацевтски компании кои имаат директен комерцијален интерес од резултатите на проектот кон кој придонесуваат.

Пишани договори

Кога фармацевтските компании обезбедуваат финансиска помош, значителна индиректна поддршка и/или значителна нефинансиска поддршка, грантови или спонзорства за било која причина, треба да постои пишан договор. Мора да биде назначена сумата на финансирање и целта за која се наменети средствата. Исто така мора да е вклучен краток опис на проектот цел на значителна индиректна поддршка (како донација на агенција за односи со јавност – време и начин на вклученост на истата) и значителна нефинансиска поддршка. Националното здружение за МС води документација во однос на примените донации/спонзорства/грантови.

Транспарентност: признание за донации и спонзорства

Здружението мора јавно да објави листа на фармацевтски компании кои обезбедуваат финансиска поддршка и/или значителна индиректна и нефинансиска поддршка, спонзорство или грант. Треба да вклучи краток опис на поддршката и да се обновува еднаш годишно. Основен и вообичаен пристап за признание на поддршка е да се вклучи во документацијата поврзана со активноста и со постирање на признание за поддршка на веб страната на Здружението.

Насоки за индивидуална компензација

Има неколку ситуации каде индустријата може да понуди хонорар кон дел од вработените или волонтерите во Здружението:

- учество на состанок или конференција организирана од компанијата,
- учество на состанок или конференција организирана од трета страна,
- преглед на материјали, флаери, протоколи кои се на компанијата,
- консултација во однос на политики, советодавни комитети и слично.

Ова е сегашна практика за здравствените работници. Пациентските организации треба да се на исто ниво и затоа може да примаат хонорари во слични околности. Плаќањата за вакви активности се насочуваат кон Здружението, а не кон индивидуата лично.

Овој кодекс на однесување и соработка е усвоен од страна на Националното здружение за МС и ќе служи за менаџирање на односите со фармацевтската индустрија. Ги охрабруваме и другите организации со кои соработуваме да го прифатат овој кодекс на однесување и соработка и да работат според принципите кои се искажани во истиот.

Референци:

1. EFPIA code of practice on relationships between the pharmaceutical industry and patient organizations 14.06.2011, достапно на: https://www.efpia.eu/media/24310/3c_efpia-code-of-practice-on-relationships-pharmapluspt-orgs.pdf, пристапено на 03.04.2019 г.
2. World Health Organization, EB107/20, November 2000, Guidelines on interaction with commercial enterprises to achieve health outcomes, достапно на: http://apps.who.int/gb/archive/pdf_files/eb107/ee20.pdf, пристапено на: 03.04.2019 г.
3. Interaction PVO Standards November 2009. достапно на: https://www.globalhand.org/system/assets/56fb1b6b33fd2ff77e2f3e9eedbc1f19c3a72e09/original/PVO_Standards_November16_2009_0.pdf?1315560258, пристапено на 03.04.2019 г.
4. IFPA Code of Practice on Relationships with the Pharmaceutical Industry 2017, достапно на: <https://ifpa-pso.com/wp-content/uploads/2017/01/IFPA-Code-of-Practice-on-Relationships-with-the-Pharmaceutical-Industry-2017.pdf>, пристапено на 03.04.2019 г.

Овој етички кодекс е одобрен од страна на Собранието на Национално здружение за помош и поддршка на лица со мултипла склероза - Национално здружение за МС на 5. април 2019 година.